

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการซื้อแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้ง

ระหว่าง

นาย ก.

ผู้ร้อง

บริษัท ข.

ผู้ถูกร้อง

ข้อร้องเรียน

ผู้ร้อง โทรศัพท์มาร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องซึ่งประกอบธุรกิจผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกมีพฤติกรรม กำหนดปริมาณขายสินค้าซึ่งใช้ประกอบกัน (แก้วและฝาครอบแก้วพลาสติก) อย่างไม่สัมพันธ์กัน และผู้ร้อง ไม่สามารถสั่งซื้อสินค้าดังกล่าวจากตัวแทนจำหน่ายรายอื่นได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่แจ้งข้อมูลตัวแทนจำหน่าย รายอื่นให้ทราบและไม่ดำเนินการดูแลแก้ไขตัวแทนจำหน่ายที่จำหน่ายสินค้าให้ผู้ร้อง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงจากผู้ร้องรับฟังได้ว่า ผู้ร้องประกอบธุรกิจร้านสะดวกซื้อในนาม “ร้าน ค .” ไม่ได้ จดทะเบียนการค้าและไม่ได้จดทะเบียนนิติบุคคล จำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภคทั้งปลีกและส่ง โดยจำหน่าย สินค้าประเภทแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งแก่ร้านจำหน่ายเครื่องดื่มทั่วไปคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของสินค้าทั้งหมดที่จำหน่ายในร้าน ซึ่งผู้ร้องสั่งซื้อสินค้าประเภทแก้วและฝาพลาสติกจากตัวแทนจำหน่าย รายบริษัท ข. มาเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี จนกระทั่งประมาณกลางเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ได้เกิดการกระทบกระทั่ง กับพนักงานส่งสินค้าของบริษัท ข. จนเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้น ซึ่งผู้ร้องร้องเรียนกรณีดังกล่าวไปยังบริษัท ข. แต่บริษัท ข. มิได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ร้องได้ร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องให้ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากบริษัท ข. เป็นหนึ่งในตัวแทนจำหน่ายแก้วและฝาพลาสติกของผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องแก้ไขด้วยการให้ผู้ร้อง สั่งซื้อสินค้าจากผู้ถูกร้องโดยตรงไม่ต้องผ่านตัวแทนจำหน่าย อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องเห็นว่าปริมาณการสั่งซื้อขั้นต่ำ ที่ผู้ถูกร้องกำหนดให้ผู้ร้องสั่งซื้อนั้นไม่มีความเหมาะสม เช่น หากต้องการซื้อแก้วพลาสติกจำนวน ๑๐๐ ลัง จะต้องซื้อฝาพลาสติกจำนวน ๕๐๐ ลัง โดยกำหนดให้ผู้ร้องต้องสั่งซื้อแก้วพลาสติกและฝาพลาสติกคู่กัน ไม่สามารถแยกซื้อได้ ทั้งนี้ ผู้ร้องเรียนได้เจรจาต่อรองไปยังผู้ถูกร้อง แต่ผู้ถูกร้องไม่ยินยอมและแจ้งให้ผู้ร้อง

/กลับไปซื้อ...

กลับไปสั่งซื้อสินค้าจากตัวแทนจำหน่ายรายเดิม ผู้ร้องจึงได้สอบถามข้อมูลตัวแทนจำหน่ายรายอื่นที่ผู้ร้องสามารถสั่งซื้อสินค้าของผู้ถูกร้องได้ แต่ผู้ถูกร้องมิได้แจ้งข้อมูลให้ทราบ โดยให้เหตุผลว่าตัวแทนจำหน่ายรายอื่นไม่ยอมมีปัญหา กับบริษัท ว. ทั้งนี้ ผู้ร้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แก้วและฝาพลาสติกของผู้ถูกร้องเป็นที่นิยมของลูกค้า เนื่องจากมีราคาถูกกว่ายี่ห้ออื่น

ข้อเท็จจริงจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บริษัท ว. ให้ถ้อยคำ่ว่า บริษัท ประกอบธุรกิจค้าส่งสินค้าเบ็ดเตล็ดหลายประเภท เช่น ครีมเทียม น้ำตาล กาแฟ น้ำเชื่อม แก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้ง เป็นต้น โดยจำหน่ายให้แก่ บริษัท ห้างร้านและผู้ค้าปลีกทั่วไป (ร้านโชห่วย) ซึ่งบริษัทสั่งซื้อสินค้าจากหลายแหล่งเพื่อมาขายต่อ โดยสินค้าประเภทแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งสั่งซื้อจากผู้ถูกร้องซึ่งผู้ถูกร้องได้กำหนดปริมาณการสั่งซื้อขั้นต่ำไว้ แต่มิได้กำหนดให้ต้องสั่งซื้อสินค้าคู่กันแต่อย่างใด สามารถแยกสั่งซื้อประเภทแก้วและฝาได้อย่างอิสระ ในส่วนบริษัทเองก็มิได้มีการบังคับลูกค้าว่าต้องสั่งซื้อแก้วและฝาคู่กันแต่อย่างใด ในส่วนของผู้ร้องมีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือ ผู้ร้องมักแจ้งคืนสินค้าที่ไม่ได้สั่งจากบริษัท แต่บริษัทก็ยินยอมเป็นธุระในการรับคืนสินค้าเพื่อส่งต่อไปยังบริษัทผู้ผลิตให้ เนื่องจากต้องการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร้อง อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องมีพฤติกรรมเช่นนี้บ่อยครั้ง และในบางครั้งมีการแจ้งคืนสินค้าในใบรายการมากกว่าสินค้าที่ส่งคืนมาจริง บริษัทจึงแจ้งแก่ผู้ร้องว่า จะไม่รับคืนสินค้าใด ๆ ที่ไม่ได้สั่งจากบริษัทอีก ทั้งนี้ บริษัทไม่เคยมีการปฏิเสธที่จะไม่ทำการค้ากับผู้ใด

ข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้อง โดยนางสาว ร. ให้ถ้อยคำว่า ผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจเป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบขึ้นรูป มีสินค้าหลายประเภททั้งที่ผลิตประจำและตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ในส่วนของแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขายเป็นประจำ มีรายการสั่งซื้อตลอด เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ โดยแก้วและฝาพลาสติกจัดจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่ายจำนวน ๗ ราย เช่น บริษัท ว. เป็นต้น ในส่วนของบริษัท พ. ก็ทำธุรกิจแบบเดียวกันโดยเป็นบริษัทในเครือของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องมีการจัดจำหน่ายผ่านตัวแทนเท่านั้น เนื่องจากไม่ต้องการที่จะแย่งลูกค้าจากตัวแทนจำหน่าย แต่หากลูกค้ารายใดประสงค์จะสั่งซื้อสินค้าในจำนวนขั้นต่ำตามที่ผู้ถูกร้องกำหนดหรือต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายด้วย ผู้ถูกร้องก็ยินดีรับและจำหน่ายให้ ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้รับการร้องเรียนด้วยวาจาจากผู้ร้องผ่านทางพนักงานขายว่า บริษัท ว. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและต้องการให้ผู้ถูกร้องดำเนินการแก้ปัญหาให้ ผู้ร้องจึงเปิดบัญชีซื้อขายกับผู้ถูกร้องโดยตรง โดยไม่ต้องซื้อผ่านตัวแทนจำหน่าย เนื่องจากเกรงว่าหากแนะนำให้ไปสั่งซื้อสินค้ากับตัวแทนจำหน่ายรายอื่นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกร้องได้ เพราะผู้ร้องอาจจะไปทะเลาะหรือผิดใจกับตัวแทนจำหน่ายรายอื่นอีก โดยตัวแทนจำหน่ายแต่ละรายมียอดขายสูงถึง xx - xx ล้านบาทต่อปี ผู้ถูกร้องจึงไม่ยอมเสี่ยงที่จะมีปัญหากับตัวแทนจำหน่ายจนกระทบต่อยอดขายรวมของผู้ถูกร้อง ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องและผู้ร้องตกลงกันว่า จะต้องสั่งซื้อแก้วหรือฝาพลาสติกในปริมาณขั้นต่ำตามที่ผู้ถูกร้องกำหนด คือ ๕๐๐ ลัง สำหรับฝาพลาสติก และ ๕๐ ลัง สำหรับแก้วพลาสติก โดยมีได้กำหนดว่าจะต้องมีการสั่งซื้อแก้วพลาสติกและฝาพลาสติกคู่กันแต่อย่างใด ซึ่งผู้ร้องก็ได้ตอบตกลง อีกทั้งผู้ถูกร้องได้ส่งใบเสนอราคาของแก้วและฝาพลาสติกถึงผู้ร้องทางแอปพลิเคชัน Line พร้อมกับแจ้งจำนวนขั้นต่ำในการสั่งซื้อไว้ตามจำนวนที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นด้วย แต่เมื่อมีการสั่งซื้อจริงปรากฏว่า ผู้ร้องสั่งซื้อฝาเพียงแค่ ๑๗๐ ลัง เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ พนักงานขายจึงได้แจ้งผู้ร้อง

ทางโทรศัพท์ว่า หากสั่งซื้อที่ปริมาณนี้จะต้องซื้อในราคาปกติ มิใช่ราคาตัวแทนจำหน่าย แต่ผู้ร้องไม่พอใจ และได้พูดในเชิงข่มขู่ว่า หากไม่ยอมจำหน่ายสินค้าให้จะไปร้องเรียนต่อหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งยังบอกอีกว่ารู้จักกับนายตำรวจใหญ่

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การกำหนดปริมาณการสั่งซื้อสินค้าขั้นต่ำของแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งของผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่นตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ประกอบการกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้... (๓) กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์แล้วเห็นว่า กรณีนี้แม้จะปรากฏจากถ้อยคำของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องกำหนดปริมาณการสั่งซื้อขั้นต่ำไว้ โดยหากผู้ร้องต้องการซื้อแก้วพลาสติกจำนวน ๑๐๐ ลัง จะต้องซื้อฝาพลาสติกจำนวน ๕๐๐ ลัง และต้องสั่งซื้อแก้วพลาสติกและฝาพลาสติกคู่กันไม่สามารถแยกซื้อได้ แต่ข้อเท็จจริงจากการให้ถ้อยคำของผู้ถูกร้อง และบริษัท ๖. ตัวแทนจำหน่ายของผู้ถูกร้อง สอดคล้องต้องกันว่า ผู้ถูกร้องมิได้กำหนดให้การสั่งซื้อแก้วและฝาพลาสติกต้องซื้อคู่กันแต่อย่างใด เพียงแต่กำหนดจำนวนการสั่งซื้อขั้นต่ำของสินค้าแต่ละรายการไว้เท่านั้น อีกทั้งพยานหลักฐานการสนทนาของคู่กรณีผ่านแอปพลิเคชัน Line ยังไม่อาจฟังได้ว่าผู้ถูกร้องบังคับผู้ร้องให้ซื้อแก้วและฝาพลาสติกคู่กันแต่อย่างใด กรณีจึงยังไม่ปรากฏว่า มีการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้ร้องอย่างไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๕๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่อย่างใด

ทั้งนี้ การที่ผู้ถูกร้องกำหนดปริมาณการสั่งซื้อสินค้าขั้นต่ำของแก้วและฝาพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งในจำนวนที่แตกต่างกันเป็นไปตามลักษณะของสินค้าที่สามารถบรรจุลงในบรรจุภัณฑ์ และจำนวนขั้นต่ำในการสั่งซื้อสินค้าตามที่ผู้ถูกร้องกำหนดนั้น เป็นไปตามเงื่อนไขปกติทางการค้า

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒